

10 frågor & svar

1. Varför har Arbetsmiljöverket tagit fram nya föreskrifter?

Människor ska inte behöva bli sjuka på grund av ohälsosam arbetsbelastning eller kränkande särbehandling på jobbet. Arbetsmarknaden och arbetslivet har förändrats likväl som kunskapen kring vilka orsaker som ligger till grund för arbetsrelaterad ohälsa i dagens arbetsliv.

Föreskrifterna konkretiserar arbetsmiljölagen, som är en generell lagstiftning, och preciserar vilka faktorer som ingår i det systematiska arbetsmiljöarbete som alla arbetsgivare är skyldiga att bedriva. Tydligare regler gör det lättare för arbetsgivare att göra rätt.

2. Vilka omfattas av de nya föreskrifterna?

Föreskrifterna gäller samtliga verksamheter där arbetstagare utför arbete för arbetsgivares räkning. De som hyr in arbetskraft likställs som arbetsgivare. Det är du som arbetsgivare som har ansvaret för föreskrifterna och att arbetsmiljölagen följs. De som genomgår utbildning eller är under vård i anstalt likställs inte med arbetstagare vid tillämpningen av föreskrifterna och omfattas därför inte av dem.

3. När kommer föreskrifterna att träda i kraft?
Föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) kommer att träda i kraft den 31 mars 2016.

4. Kommer föreskrifterna tas fram på andra språk?
Föreskrifterna finns på engelska och du kan ladda ner dem som pdf på av.se. Arbetsmiljöverket kommer att se över vilka andra språk reglerna behöver översättas till.

5. Vad är organisatorisk och social arbetsmiljö?
Den organisatoriska arbetsmiljön omfattar villkor och förutsättningar för arbetet som inkluderar:

- ledning och styrning
- kommunikation
- delaktighet
- handlingsutrymme
- fördelning av arbetsuppgifter
- krav
- resurser
- ansvar

Den sociala arbetsmiljön handlar om villkor och förutsättningar för arbetet som inkluderar socialt samspel, samarbete och socialt stöd från chefer och kollegor.

6. Vilket stöd har arbetsgivaren för att kunna uppfylla de nya kraven?
Arbetsmiljöverket arbetar med att ta fram en vägledning som ger arbetsgivare anvisningar om hur föreskrifterna kan användas. Vägledningen kommer att vara klar under våren 2016. Utöver vägledningen och informationsinsatser så är arbetsmarknadens parter, branschorganisationer, företagshälsovården och utbildningsorganisationer viktiga för att täcka det utbildningsbehov som finns.

7. Vad får de nya föreskrifterna för konsekvenser för arbetsgivaren?
De nya reglerna stödjer arbetsgivaren att förebygga ohälsa på arbetsplatsen, och de tydligare reglerna gör det lättare för dem att göra rätt. För en del kan det initialt innebära ökade insatser och ökat fokus på arbetsmiljöarbetet, men på sikt kommer det troligen att bli en naturlig del. Om reglerna inte följs kan Arbetsmiljöverket ställa krav på arbetsgivaren och utfärda vitesföreläggande.

8. Vad får de nya reglerna för konsekvenser för arbetstagarna?
Vi förväntar oss att de nya reglerna kommer att minska risken för att människor blir sjuka på grund av ohälsosam arbetsbelastning, eller kränkande särbehandling på jobbet. Reglerna kan ge arbetstagarna ett stöd i att ta upp organisatoriska och sociala arbetsmiljöfrågor på arbetsplatsen.

9. Vilket ansvar har medarbetaren för att bidra till en god arbetsmiljö?
Enligt arbetsmiljölagen kapitel 3, 4 §, ska arbetstagaren medverka och följa de föreskrifter och regler som gäller på arbetsplatsen. Arbetstagaren har även skyldighet att meddela om det finns akuta risker på arbetsplatsen. Ett viktigt budskap är att arbetstagarna ska kommunicera bristerna i arbetsmiljön och inte själva kompensera för dem. Det är viktigt att alla är involverade i arbetsmiljöarbetet. Delaktighet är en mycket viktig aspekt av den sociala arbetsmiljön.

10. Var hittar jag information om de nya föreskrifterna?
Du kan beställa föreskrifterna som trycksak eller ladda ner dem som pdf. Mer information om organisatorisk och social arbetsmiljö finns på av.se.

ARBETSMILJÖ
VERKET